

Styrets årsberetning for Frende Skadeforsikring AS

Skadeforsikring i Frende Forsikring

Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Frende Holding AS er eid av 22 frittstående sparebanker, i tillegg til tre Varig-selskaper.

Forsikringsvirksomhetene drives fra konsernets hovedkontor i finanshuset Jonsvoll i Bergen. Produktene distribueres gjennom distributørenes omfattende kontornettverk, gjennom andre selskap i frendefamilien, salg i eget kundesenter og digitalt.

Frende Skadeforsikring er et heleid datterselskap av Frende Holding AS, og daglig leder er Tor Olav Langeland.

Hovedtrekk 2023

God vekst og lønnsom portefølje i skadetungt år

- Bestandspremie 31.12.2023 er MNOK 2 577 (2 384), og det utgjør en vekst på 7,5 %
- Resultat før skatt for året MNOK 168 (511), og totalresultat etter skatt før disponeringer er MNOK 144 (369)
- Skadeprosent for egenregning var 81,4 % (55,2 %)
- Combined ratio var 98,8 % (73,5 %)
- Kostnadsprosent var 17,3 % (18,4 %)
- Finansavkastning var MNOK 137,9 (-94,7), tilsvarende 4,1 % (-2,3 %)

Virksomheten i 2023

– styrets beretning

Frende Skadeforsikring (Frende) selger skadeforsikringer til privatmarkedet, i tillegg til næringslivsprodukter primært rettet mot små- og mellomstore bedrifter. Gode kundeopplevelser og lønnsom vekst gjennom både digitale og fysiske kanaler står sentralt.

Ved utgangen av året hadde Frende 171 440 privatkunder og 16 884 bedriftskunder, og et samlet premievolum på 2577 millioner kroner. Det tilsvarer en markedsandel i privat landbasert skadeforsikring på 4,3 prosent, og 1,7 prosent i bedriftsmarkedet med bestandsvekst i begge markeder.

I 2023 har alle distributørene bidratt i godt, og Frende har god vekst og positiv utvikling i alle salgskanaler, også digitalt. Frendes rådgivere, sammen med 22 sparebanker, tre Varig-selskaper og rådgivere i Brage Finans sikret en vekst i bestandspremie i selskapet på 193 millioner kroner, mot 154 kroner i fjor. Resultatet er drevet av god vekst og lavere avgang enn i et normalår. Frende vokser uten at totalbemanningen øker i samme tempo. Veksten blir ivaretatt gjennom automatisering og digitalisering.

Resultat før skatt for 2023 er 168 millioner kroner, ner, mot 511 året før. Resultatet er preget av større skadeutbetalinger enn forventet og et normalisert avviklingsresultat sammenlignet med fjoråret der det ble tatt ekstraordinære avviklingsgevinster.

Forsikringsteknisk resultat er preget av relativt mange storskader. Storskadenivået totalt ligger over 2022 og over forventning for året, i tillegg til noe høyere enn selskapets naturlige andel av markedet. Snittskadenivået er også høyere enn tidligere år.

Inflasjonsutviklingen på gjennomsnittlige skadekostnader er betydelig, særlig reparasjonskostnader for biler, hus og båter. For reiseforsikring er

omkostningene tilbake over nivået før pandemien. Frende har i tillegg hatt høyere storskadeutgifter i 2023 enn det som er vanlig. Rekordhøye naturskadeomkostninger påvirker også resultatene negativt i 2023. Etter at «Hans» herjet i august, registrerte forsikringsselskapene rundt 9000 forsikringsmeldte skader på bygninger, innbo og tomter. Erstatningene for disse skadene blir på rundt 1,7 milliarder kroner, ifølge Norsk Naturskadepool.

For hele året er skadeprosenten i Frende 81,4 (55,2) prosent.

Resultatet påvirkes også av makroøkonomiske forhold, særlig økt inflasjon, høy rente og kronekursen. Dette har direkte konsekvenser for skadekostnadene fordi reparasjoner og gjenoppbygging blir dyrere, og dermed øker snittskadeutbetalingene. Det er iverksatt prisregulerende tiltak for å demme opp for skadeinflasjonen og sikre den underliggende forsikringslønnsomheten.

Finansresultatet er positivt med 137,9 millioner kroner (-94,7), og det gir en positiv avkastning på 4,1 % (-2,3) på aktivt investerte midler. Selskapet har rentekostnader knyttet til ansvarlig lån på 6,8 millioner kroner. Finansavkastningen kommer fra plassering i aksjefond, renteportefølje og eiendom. Sterk finansavkastning i 4. kvartal på rentepapirer og aksjer gir et finansresultat som er tilfredsstillende for året som helhet.

Forsikringsteknisk resultat ender på 30 millioner kroner, med en kostnadsprosent på 17,3 prosent og en skadeprocent som ender på 81,4 prosent, mot 55,2 i 2022 som var svært lavt, dels på grunn av avviklingsgevinster. Combined ratio ender på 98,8 prosent for året, mot 73,5 prosent i 2022.

Rekordhøyt digitalt salg og god vekst

Selv om været ga Frende mye motvind i 2023, er det mye som går i riktig retning. Konsernet har flere tverrfaglige team som jobber kontinuerlig med å forbedre de digitale kjøpsløsningene, og leverte et rekordhøyt digitalt salg i året som gikk. Kundene gjør flest kjøp på frende.no, men også i nettbutikkene hos distributørene er økningen god. Bilforsikring er det mest solgte produktet på nett.

I løpet av 2023 er det satset på tiltak som forventer å gi distribusjonen ytterligere salgskraft både gjennom digitalt salg og i distribusjonsnettverket. Samtidig har kundesenteret i Frende svært godt arbeidsmiljø i en travel hverdag, og meget gode resultater. Det er også etablert et nytt spesialist- og salgssenter internt i Frende, både for privat- og bedriftsmarkedet.

Gjennom året har Frende hatt høy tilstedeværelse hos distributørene og løftet både rådgivere og ledere med salgs- og lederkunnskap. Salgsenheten har har ledet an for å sikre optimal implementering og etterlevelse av kravene i EU-direktivet, IDD. For distributørene og rådgiverne gir direktivet et pålegg om totalrådgiving og behovsavdekking, og dette styrker rådgivingsplikten ytterligere. Kravene blir også møtt gjennom bransjens felles autorisasjonsordning (FinAut) med felles standard for kompetanse, etikk og kommunikasjon, videreutdanning og årlige oppdateringer. For Frende gir god rådgiving også godt salg og kunder som er mer fornøyde og godt ivare tatt. Innføringen har skapt stort fokus hos hos distributørene, fra toppledelsen og hele veien gjennom organisasjonene. Resultatet har vært en betydelig økning i aktivitet og salg.

Frende har store forventninger til at rutineene blir fulgt og at det blir laget gode prosesser for internkontroll. Med regelverket følger muligheter, men også tilsynsrisiko, omdømmerisiko og økonomisk erstatningsrisiko.

Bedriftsmarkedet – et viktig vekstområde

Innenfor bedriftsmarkedet er satsingen styrt mot små og mellomstore bedrifter, strategisk i definerte segmenter. Utviklingskapasiteten i forretningsutvikling i Frende er spisset og styrket innenfor området.

Den nye konkurransedyktige portalen for bedrifter er tatt i bruk av over 10 000 bedriftskunder. Min bedrift gir tilgang til attester, dokumenter, skademelding og kundemedinger. Det er også gjort en rekke tidsbesparende tiltak for rådgiverne, blant annet en overgang fra papibaserte til digitale prosesser, og med fullstendig digital kjøpsløsning som gir selgerne muligheter for å beregne priser ute hos kunden.

Spesielt til bedriftsmarkedet er rådgivning om risiko en sentral del av arbeidet. På den ene siden er det viktig at rådgiverne forstår hvilken type risiko Frende ønsker og ikke ønsker, samtidig som det er viktig for kunden å kjenne til skadeforebyggende regler, rutiner og krav. I bedriftsmarkedet er også

bransje anbefaling på plass. Denne bidrar til at rådgiverne kan tilby riktige forsikringer til ulike bransjer.

I bedriftsmarkedet har Frende fortsatt den gode veksten med over 10 prosent det siste året, og totalt 25 prosent på to år, ifølge markedsstatistikken til Finans Norge. Dette er høyere enn generell markedsvekst for landbasert forsikring for næringsliv. Alle distributørene har bidratt, og spesielt nye distributører, som de ti sparebankene i Lokalbanc, har vært avgjørende for veksten. Også de opprinnelige eierne vokser raskere enn markedet, og bidrar til den positive utviklingen.

Den nye bedriftsportalen er sentral for å sikre at kundene får gode og konkurransedyktige selvbetjeningsløsninger. På styreansvarsforsikring er porteføljen tredoble de siste årene. Et tøffere næringsliv gjør at terskelen for å saksøke et styremedlem er blitt lavere, og produktet blir derfor en stadig viktigere del av produktspekteret.

Distributørene avsluttet 2023 med økt salgskraft og går styrket inn i 2024. Internt var det nye spesialist- og salgssenteret fulltallig ved utgangen av året, og kundesenteret for bedriftsmarkedet har hatt et travelt år, med imponerende leveranser.

Også i bedriftsmarkedet har det vært stort fokus på kompetanseheving. Distributørenes ansvar som agenter for Frende innebærer at de må ha systemer og rutiner på plass. Dette for å sikre at kundene får tilbud om forsikringsrådgivning ved salg av bankprodukter som skaper et forsikringsbehov. Også

dokumentasjonskrav, rådgivingsplikt, systemtilpasninger og iverksetting er en del av opplæringen. Gjennom året er det både arrangert en bred fagsamling på landbruksområdet, og en større samling på tvers av alle distributørene i bedriftsmarkedet, som er et viktig vekstområde for Frende.

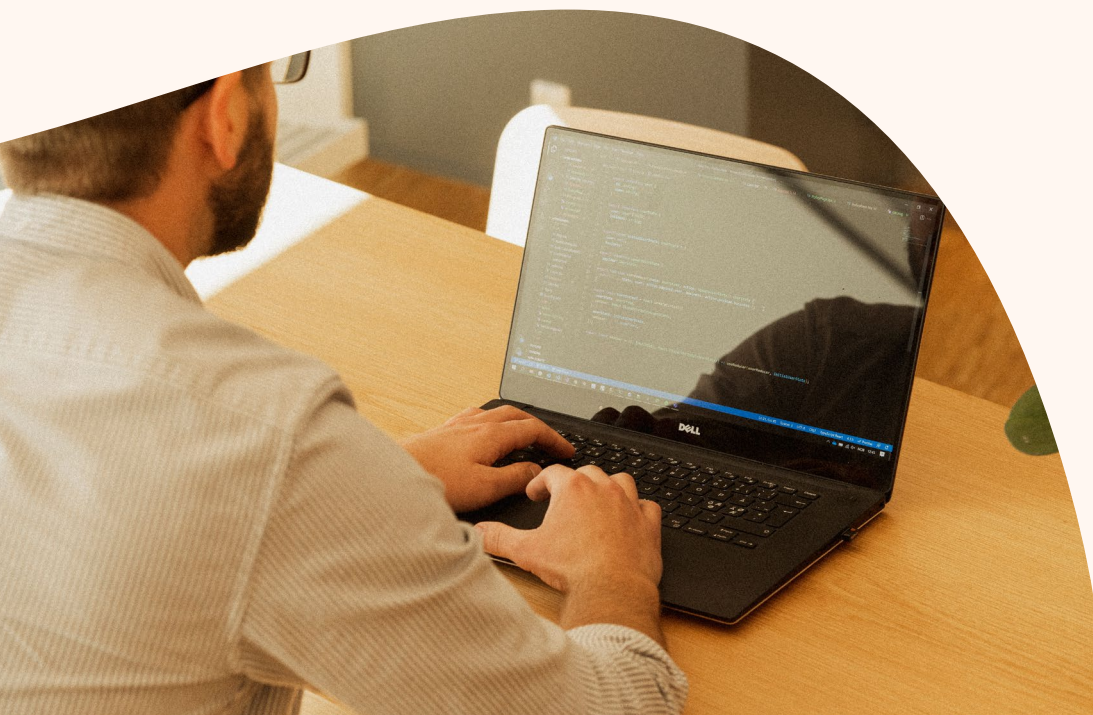
Frende opplever å ha et svært godt samarbeid med distributørene, inkludert Varig-selskapene, Brage Finans og bankene i Lokalbanc-alliansen. Også de tre sistnevnte leverer svært godt salg.

Høy kundetilfredshet og nye løsninger

Frende har noen av bransjens mest tilfredse og lojale kunder, og kan se tilbake på et år der både interne og eksterne målinger viser at kundene er fornøyde, både med servicegraden og skadebehandlingen. Selskapet har levert gode kundeopplevelser også digitalt, med en rekke nye løsninger for å møte også fremtidens frendekunde. Digitalisering øker effektiviteten i interne prosesser, fra salg og risikovurdering til skadeoppgjør, gir dette blant annet raskere og mer presis hjelp for kundene.

Frende har 75 teknologer som jobber med å gjøre forsikring lettere og tryggere for alle.

I 2023 vant Frende en internasjonal KI-konkurranse, Dataiku Frontrunner Award, for bruken av kombinasjonen språk-KI og robotprosesser for å automatisere skaderapportering. Prosessen sparer rundt 75 timers arbeid per måned. En lukket chatGPT-funksjon er også tatt i bruk for å lese og sortere e-post til skadeoppgjør. Robotisering og automatisering har

også knertet en del tidstyver for kundebehandlerne og forenklet en rekke oppgjørprosesser gjennom året. Automatisk behandling av skadesaker gir kortere behandlingstid og raskere oppgjør.

Samtidig blir det jobbet kontinuerlig med hvordan kundene blir møtt, både muntlig og skriftlig. Gjennom året er det også utviklet nye produkter og lettere løsninger.

Blant høydepunktene i 2023 var bransjemålingen EPSI Rating som viser at Frende har Norges beste skadehåndtering, og i tillegg har noen av landets mest tilfredse kunder. Samtidig vant selskapet KSindeks sin kåring av Norges beste kundeservice innen forsikring. Resultatene er basert på hva 20 000 kunder svarer om opplevelsen sin med kundeservice. Frende har også interne kundetilfredhetsundersøkelser som gir løpende resultater, samt bred tilbakemelding tre ganger i året. Slik jobber vi systematisk med å holde servicegraden imponerende høy, og iverksetter tiltak kontinuerlig.

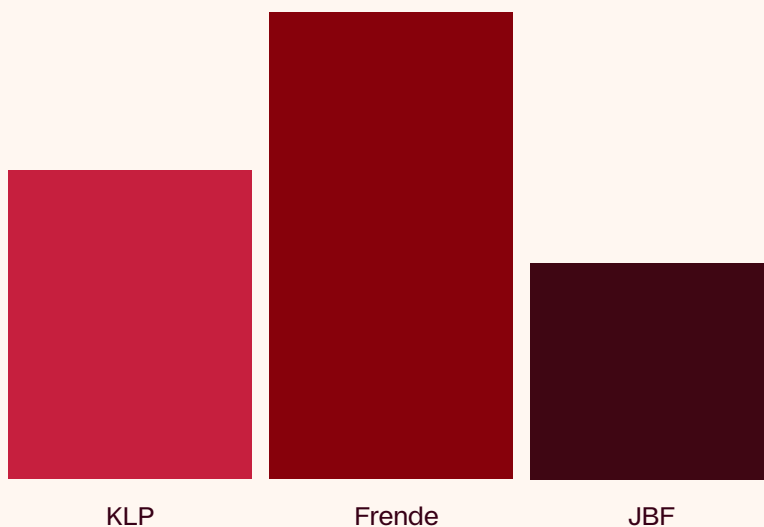
Selvbetjening, skadeforebygging og bærekraftige tilpasninger

Skadeoppgjør i Frende behandlet 69 000 skader i 2023. Av dem ble 64 prosent meldt digitalt og rundt 19 prosent ferdig behandlet digitalt. Dette innebærer mye selvbetjening og automatisering. Det er mulig å gjøre selvbetjent direkteoppgjør på en rekke skadetyper, og selskapet har løsninger både for automatisk takstbestilling og videobesiktigelse.

Frende har som overordnet mål at oppgjørsprossene skal være mer klimavennlige. Dette kan for eksempel handle om hvilke materialer som blir brukt i gjenoppbygging av hus eller som erstatning for ødelagte deler. Det er også gjort en god kartlegging av leverandører og kommunisert fremtidige forventninger til dem. Frende er også godt i gang med å finne bærekraftige løsninger for reparasjon og gjenbruk ved tingskader.

I 2023 er det etablert en prøverapportering av CO2-CO2-utslipp i oppgjørsprossene for kjøretøy. Det er i oppgjørsprossene Frende har høyest utslipp, og kan gjøre størst endring fremover.

Best på skadehåndtering Topp 3 privatmarked

I 2024 er det planlagt reell rapportering for både kjøretøy og bygg.

Det er gjort et solid grunnarbeid for å forbedre oppgjørsprosessene med prioriterte tiltak. Et av målene er at 80 prosent av innkjøpene skal skje gjennom samarbeidspartnere som aktivt fremmer bærekraft.

EY (Ernst and Young) leverte grønn rapport i sin revisjon av oppgjørsprosessene, noe som bekrefter at Frende har god håndtering av saker, kontroll på risiko og etterlevelse av regelverk. Kvalitetskontroller er gjennomført innenfor reise, motor, bygning og person.

Som forsikringssselskap er det viktig for Frende å jobbe systematisk med skadeforebygging for å unngå skader. Er uhellet ute jobbes det for å redusere omfanget. Frende oppfordrer også kundene til å følge sikkerhetsforskrifter og begrense skader der de kan. Det er forventet et minimum av ansvar fra kundens side. Hvis kunden ikke følger kravene som stilles, kan utbetalingene bli mindre hvis de får en skade.

I et år der skadefrekvensen har gått opp, naturskadene har vært flere og utbetalingene høyere, jobber Frende aktivt med skadeforebygging for å bidra til å redusere skadeutviklingen. En skade som unngås, krever ingen reparasjon, nye materialer eller avfallshåndtering. Den har ingen klimaavtrykk og gir ingen ekstra byrde for kundene. Det mest bærekraftige er en skade som ikke skjer.

Frende har vært klimanøytrale siden 2019, og skal halvere egne klimautslipp innen 2025. Konsernet er Klimapartnere og sertifisert Miljøfyrtårn. Dette styringssystemet blir brukt for å sette mål, sikre involvering av leverandører, medarbeidere, ledelse og styret med flere, samt å jevnlig følge opp utvikling av definerte tiltak. Ansvarlighet og bærekraft står sentralt i kapitalforvaltningsstrategien og er intetrt i alle investeringsbeslutninger.

Som skadeforsikringssselskap treffes Frende av ulike former for klimarisiko, ikke minst knyttet til erstatninger for skader forårsaket av værrelaterte

hendelser. Klimaendringer innebærer at selskapet i økende grad blir utsatt for andre typer risiko enn tidligere, også fordi tilstedeværelsen nå er styrket flere steder i landet gjennom nye samarbeidspartnere. Selskapet bidrar med råd om forebygging og tiltak til kundene og andre interessenter basert på kunnskapen Frende har om klimarisiko og hvor værrelaterte skader oppstår.

Bærekraftstrategien ligger godt forankret i Frendes mål mot 2025 og ble ytterligere spisset i 2023. Konsernet har fyldig presentasjon av arbeidet som blir gjort på egne sider på frende.no, og viser til konsernets felles redegjørelse i årsberetningen for Frende Holding.

Dyktige medarbeidere og inkluderende arbeidsmiljø

Frende er kjent for sin omsorg og nærhet til kundene. Dyktige medarbeidere bruker hjertet i møtet med kundene. Gjennom året er medarbeiderpulsene jevnt god, og viser at kollegene trives godt sammen og på arbeid, noe som er viktig for å gjøre en god jobb. Frende har som mål å legge til rette for et inkluderende arbeidsmiljø, og rekruttere, utvikle og beholde mangfold. Dette er viktig for at Frende skal gjenspeile det samfunnet vi opererer i, bidra til like muligheter for deltakelse i arbeidslivet og bidra til økt verdiskapning. Frende er også opptatt av å løfte og utvikle kompetansen hos medarbeiderne. Øker vi kompetansen, øker vi også trivselen på arbeidsplassen, noe som til syvende og sist kommer både Frende og kundene til gode.

Grunnleggende menneskerettigheter og skikkelige arbeidsforhold

Styret er ansvarlig for at Frende etterlever åpenhetsloven og har vedtatt policyer for de enkelte foretakene for å ivareta kravene om grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er knyttet opp mot knyttet til sosial bærekraft og FNs bærekraftsmål. Aktsomhetsvurdering for konsernet gir oversikt over interne forhold i Frende, og omfatter leverandørkjeder og andre forretningspartnere. Redegjørelsen for aktsomhetsvurderingen er tilgjengelig på frende.no, under samfunnsansvar og bærekraft.

Årsregnskapet

Premieinntekter

Selskapet hadde i 2023 brutto forfalt premie på MNOK 2 575, en økning på 8 % fra 2022. Opptjent premie for egen regning var MNOK 2 444.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader for egen regning var MNOK 1 990. Dette gir en skadeprosent for egen regning på 81,4 % mot 55,2 % i 2022. Brutto skadeprosent er i 2023 82,7 % mot 54,9 % foregående år.

Resultat er preget av større skadeutbetalinger enn forventet og et normalisert avviklingsresultat sammenlignet med fjoråret der det ble tatt ekstraordinære avviklingsgevinster.

Avviklingsresultat i 2023 er positivt med MNOK 5 (416).

Driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader var MNOK 424. Kostnadsprosenten er 17,3 % i 2023 mot 18,3 % i 2022. Kostnader i året holder seg på forventet nivå, med noe vekst knyttet til strategiske tiltak, deriblant systemprosjekter og satsing på salgsaktiviteter.

Finansinntekter

Frende sin kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko. Plasseringsmidlene ved utgangen av 2023 er fordelt på 42,1 % i rentepor-
tefølje, 30,5 % i obligasjoner holdt til forfall, 11,3 % i aksjefond og 15,7 % i eiendom. Kapitalforvaltningen anses med dette å ha en profil som er tilnærmet bransjepraksis.

Netto inntekter fra investeringer var positivt med MNOK 138 (-95) som tilsvarer en avkastning på 4,1 % (-2,3) på aktivt investerte midler. Herav var gjennomsnittlig avkastning på aksjer med 16,3 %, mens renter ga en avkastning på 4,4 % og eiendom -6,9 %. Sterk finansavkastning i slutten av året på rentepapirer og aksjer gir et finansresultat som er tilfredsstillende for 2023 som helhet. Porteføljen

av næringseiendom er i året preget av betydelig verdinedgang.

Kontantstrøm

Selskapets kontantstrøm fra driften er på MNOK 48. Overskuddslikviditet plasseres løpende til andre finansielle eiendeler. Netto likviditetsendring i 2023 er positiv med MNOK 24.

Resultat

Resultat før skattekostnad ble i 2023 MNOK 168 mot MNOK 511 i 2022, mens resultat etter skattekostnad inkludert andre resultatkomponenter viste et overskudd på MNOK 144 (369).

Balanse

Forvaltningskapitalen i Frende var ved årsskiftet MNOK 4 864 mot MNOK 4 939 i 2022, en reduksjon på 2 %. Selskapets eiendeler består vesentlig av finansielle investeringer med totalt MNOK 3 638 - tilsvarende 75 % av balansen og 8 % reduksjon i midler fra foregående år.

Selskapets egenkapital utgjorde før avsatt utbytte og konsernbidrag pr. 31.12.23 MNOK 1 126 mot MNOK 1 797 i balanse pr. 31.12.22, og dette utgjorde 23 % av forvaltningskapitalen.

Frende Skadeforsikring AS har ingen gjeld utover ansvarlig lån og de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet.

Risikoforhold

Som forsikringsselskap er Frende eksponert for en rekke risikoer. På kort sikt er de største risikoene at de økonomiske tapene selskapet dekker for kundene blir større enn ventet og risikoen for tap som en følge av uventede svingninger i finansmarkedene. Disse risikoene er styrt gjennom en disiplinert forsikringsstrategi og en moderat investeringsfilosofi.

Frende er også eksponert for en forretningsmessig risiko der hyppige endringer i markedet, regulatoriske

endringer og økt konkurranse gjør det viktig at vi er i stand til å respondere på endringer i omgivelsene. Frende har klart seg godt i konkurransen og satser videre på gode digitale løsninger for å tilfredsstille kundenes økte forventninger. Selskapet har prosesser (ORSA-prosessen) for å vurdere alle risikoer knyttet til virksomheten, bestemme kapitalbehovet og evnen til å etterleve kapitalkravene. Resultatet av ORSA-prosessen oppsummeres i en egen ORSA-rapport.

Solvensmarginen i Frende Skadeforsikring før forelått utbytte er 165 % (190 %).

Styreansvar

Det bekreftes at konsernet har styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker ansvar for formuestap for krav fremsatt mot sikrede i forsikringsperioden som følge av en ansvarsbetingende handling eller unnlattelse hos sikrede i egenskap av daglig leder, styremedlem, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i konsernet. Forsikringen dekker ikke skade på personer eller eiendeler. Forsikringsavtalens hovedforfall er 1. juni og løper i 12 måneder.

Styrets vurdering

Resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om virksomheten i 2023 og om selskapets stilling ved årsskiftet. I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og dette legges til grunn ved avleggelse av årsregnskapet. Det er ikke inntruffet hendelser etter regnskapsårets avslutning som er vesentlig for vurdering av selskapets resultater eller stilling.

Personalforhold og arbeidsmiljø

Selskapet har etter styrets vurdering, gjennom den organisasjonen som er etablert, de beste forutsetninger for å lykkes i å realisere selskapets forretningsmessige mål.

Selskapet hadde 265 ansatte ved utgangen av 2023 mot 244 ved utgangen av 2022. Arbeidsmiljøet anses som godt. I konsernet er det i 2023 registrert et sykefravær på 5,8 %, mot 5,5 % i 2022. Herav utgjør 3,5 % langtidsfravær. Sykefraværet er fordelt

med 4,7 % på menn og 7,8 % for kvinner. Det er ikke registrert skader eller ulykker i Frende.

Konsernets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for aktiviteten konsernet driver.

Mangfold, likestilling og inkludering

Frende har som mål å legge til rette for et inkluderende arbeidsmiljø, og rekruttere, utvikle og styrke mangfoldet. Frendekonsernet har felles rekrutterings- og personalpolicy i alle selskaper. Det vises til årsberetning for Frende Holding AS for redegjørelse.

Tiltak mot økonomisk kriminalitet

Som en del av Finansnæringens samfunnsoppdrag foretar vi løpende kartlegging av risikoer og har risikoreduserende tiltak for å hindre at Frende benyttes til økonomisk kriminalitet, som hvitvasking og terrorfinansiering. Frende har etablert gode rutiner og prosesser for arbeidet med anti-hvitvasking (AML). Alle i Frende har gjennomført en fornyet opplæring innen hvitvasking i løpet av 2023. Det økte fokuset har resultert i en økning i antall saker som er meldt til Økokrim.

Styret og ledelse

Styret består av styreleder, en representant fra aksjonærene, et eksternt styremedlem og en representant valgt av og blant de ansatte. Selskapets ledergruppe består av syv medlemmer.

Framtidsutsikter

Det er alltid betydelig usikkerhet knyttet til vurderinger av fremtidige forhold men styret mener at selskapet har et godt fundament for lønnsom vekst. Distribusjonen til eierbankenes kunder har vært vellykket, med et fortsatt potensiale for ytterligere vekst.

Forsikringsteknisk resultat i året er svakere enn forventet som følge av høye naturskader og flere større skadebetalinger. 2023 har vist seg å bli et kostbart år også for andre skadeselskaper i Norge og styret mener dette skyldes naturlige svingninger i bransjen. Den underliggende lønnsomheten i skadeselskapet anses fremdeles å være god. Med videre prisøkninger for å kompensere for skadeinflasjon forventes det at lønnsomheten opprettholdes.

I løpet av 2023 er det satset på tiltak som forventer å gi distribusjonen ytterligere salgskraft både gjennom digitalt salg og i distribusjonsnettverket.

Bankene bak Frende Forsikring har kunngjort at de styrker sitt samarbeid, styrker utviklingskapasitet, og øker satsingen på eksisterende og nye produkt-selskaper gjennom Frendegruppen. Dette viser en betydelig vilje og evne til å satse videre på Frende Forsikring. Styret mener dette vil bidra positivt til utviklingen til Frende.

Takk til samarbeidspartnere, tillitsvalgte og medarbeidere

Styret vil takke selskapets medarbeidere, samarbeidspartnere og tillitsvalgte, og eiere og distributører spesielt, for godt samarbeid. Innsatsviljen har gitt inspirasjon som selskapet håper kan videreføres inn i kommende år.

Disponering av årets resultat

Styret i Frende foreslår at årets overskudd på MNOK 144 blir disponert slik:

Avgitt utbytte	MNOK 110,0
Avgitt konsernbidrag	MNOK 20,7
Overføring fra annen egenkapital	MNOK 13,0

Selskapet hadde ved årsskiftet MNOK 191,0 i fri egenkapital.

Vegar Styve
styreleder

Geir Bergskaug
nestleder

Bjørn Erik Gjerde
ansattvalgt

Tor Olav Langeland
daglig leder

Bergen, 4. april 2024

Årsberetningen er signert elektronisk

Resultatregnskap

Resultatregnskap		Frende Skadeforsikring	
Beløp i tusen	Noter	2023	2022
Teknisk regnskap for skadeforsikring			
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier		2 479 847	2 324 407
-Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-35 760	-30 064
Sum premieinntekter for egen regning	1,2	2 444 087	2 294 343
Erstatningskostnader i skadeforsikring			
Brutto erstatningskostnader		2 049 755	1 275 973
-Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		-59 663	-9 093
Sum erstatningskostnader for egen regning	1,2	1 990 093	1 266 879
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader		186 317	195 166
Forsikringsrelaterte adm. kostnader		242 127	231 507
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler		-4 400	-5 300
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	4,11	424 044	421 373
Resultat av teknisk regnskap i skadeforsikring		29 951	606 091
Ikke teknisk regnskap for skadeforsikring			
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		67 049	55 213
Verdiendringer på investeringer		48 239	-186 832
Realisert gevinst og tap på investeringer		35 000	36 143
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-12 377	750
Sum netto inntekter fra investeringer	6,8	137 911	-94 727
Resultat av ikke- teknisk regnskap		137 911	-94 727
Resultat før skattekostnad		167 862	511 364
Skattekostnad	13	24 277	143 095
Resultat før andre resultatkomponenter		143 585	368 269
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		134	1 129
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert i resultatet		-33	-282
TOTALRESULTAT		143 686	369 116

Balanse

Balanse		Frende Skadeforsikring	
Beløp i tusen	Noter	31.12.23	31.12.22
EIENDELER			
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	12	38 705	28 555
Sum immaterielle eiendeler		38 705	28 555
Investeringer			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer	6,8	1 108 849	1 132 673
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	6,8	975 110	1 144 920
Rentebærende verdipapirer	6,8	1 530 664	1 662 467
Utlån og fordringer	6,8	16 660	8 248
Finansielle derivater	6,8	6 383	-1 256
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi		2 528 818	2 814 378
Sum investeringer		3 637 666	3 947 053
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring			
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie		22 474	17 356
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning		69 832	13 722
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring		92 306	31 078
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger			
Forsikringstakere	7	935 853	850 726
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring		3 265	12 466
Andre fordringer		4 101	3 459
Sum fordringer		943 219	866 652
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	4 851	3 139
Eiendom	12	6 183	6 622
Leierettighet	14	67 969	-
Kasse, bank	5	50 364	34 718
Sum andre eiendeler		129 367	44 479
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		23 001	21 468
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		23 001	21 468
SUM EIENDELER		4 864 265	4 939 283

Balanse

Balanse fortsetter		Frende Skadeforsikring	
Beløp i tusen	Noter	31.12.23	31.12.22
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital			
Aksjekapital (5.000.000 aksjer pål. kr. 120 (100))	17	600 000	600 000
Overkurs		100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		700 000	700 000
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskadepkapital		-	59 713
Avsetning til garantiordningen		104 300	98 600
Annen opptjent egenkapital		191 006	549 007
Sum opptjent egenkapital		295 306	707 320
Sum egenkapital	17,18,19	995 306	1 407 320
Ansvarlig lånekapital			
Annen ansvarlig lånekapital	9	425 000	
Sum ansvarlig lånekapital		425 000	
Brutto forsikringsforpliktelse			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	3	1 188 247	1 093 041
Brutto erstatningsavsetning	3	1 589 997	1 486 078
Sum brutto forsikringsforpliktelse		2 778 244	2 579 119
Avsetning for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	11	16 265	17 128
Forpliktelse ved skatt			
Forpliktelse med periodeskatt	13	22 982	166 792
Forpliktelse med utsatt skatt	13	15 737	20 865
Sum avsetninger for forpliktelse		54 983	204 785
Forpliktelse			
Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring		27 986	20 827
Avsatt utbytte	15	110 000	362 000
Skyldig konsernbidrag	15	117 305	89 705
Leieforpliktelse	14	69 976	-
Andre forpliktelse	15	227 707	208 217
Sum forpliktelse		552 975	680 749
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	16	57 757	67 310
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		4 864 265	4 939 283

Vegar Styve
styreleder

Geir Bergskaug
nestleder

Bjørn Erik Gjerde
ansattvalgt

Tor Olav Langeland
daglig leder

Bergen, 4. april 2024

Årsregnskapet er signert elektronisk

Endring i egenkapital

	Aksjekapital	Overkursfond	Avsetning til garanti-ordningen	Natur-skadefond	Opptjent egenkapital	Sum
Beløp i tusen						
Egenkapital pr 01.01.2022	600 000	100 000	94 500	18 223	615 294	1 428 017
Endring garantiordningen			4 100		-4 100	-
Endring naturskadefondet				41 491	-41 491	
Avgitt konsernbidrag					-27 813	-27 813
Årets resultat					368 269	368 269
Andre resultatkomponenter					847	847
Avsatt utbytte					-362 000	-362 000
Egenkapital pr 31.12.22	600 000	100 000	98 600	59 713,265	549 007	1 407 320
Egenkapital pr 01.01.2023	600 000	100 000	98 600	59 713	549 007	1 407 320
Endring garantiordningen			5 700		-5 700	-
Endring naturskadefondet				-59 713	59 713	-
Avgitt konsernbidrag					-20 700	-20 700
Årets resultat					143 585	143 585
Andre resultatkomponenter					100	100
Utbytte					-425 000	-425 000
Avsatt utbytte					-110 000	-110 000
Egenkapital pr. 31.12.23	600 000	100 000	104 300	-	191 006	995 306

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstilling

Beløp i tusen	31.12.23	31.12.22
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalt til premier brutto	2 489 926	2 350 935
Netto kontantstrøm reassuranse	-20 964	-26 906
Realisert gevinst/ renter fondsandeler	107 486	91 355
Andre kostnader	12 377	379
Utbetalte erstatninger	1 945 836	1 518 445
Betalt skatt	166 349	113 154
Forsikringsrelaterte driftskostnader	404 116	377 465
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	47 770	406 700
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i finansielle eiendeler	-366 038	-8 253
Netto investert i driftsmidler	3 428	2 421
Netto investert i immaterielle eiendeler/ IT systemer	24 321	13 419
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	338 288	-7 587
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalt konsemdrag/Utbytte	-787 000	382 379
Ansvarlig lån	425 000	
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-362 000	-382 379
Netto likviditetsendring	24 059	16 734
Likviditetsbeholdning 01.01.	42 966	26 232
Likviditetsbeholdning 31.12.	67 025	42 966

Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Frende Skadeforsikring AS er avlagt i samsvar med Lov om årsregnskap, Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak, samt gjeldende regnskapsstandarder. Frende Skadeforsikring er etter Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak § 1-2 regnet som mellomstort skadeforsikringsforetak.

Fra 1. januar 2023 har IFRS 17 Forsikringskontrakter trådt i kraft for store skadeforsikringsforetak. Som mellomstort skadeforsikringsselskap er Frende Skadeforsikring ikke pliktig til å utarbeide årsregnskap etter IFRS 17.

Endring i regnskapsprinsipper/ omarbeiding sammenlikningstall

Fra 1. januar 2023 er IFRS 9 Finansielle instrumenter gjeldende for Frende Skadeforsikring. Standarden inneholder nye regler for klassifisering og måling av finansielle eiendeler. Basert på vurdering av porteføljen og forretningsmodellen for porteføljen er vår vurdering at overgang til IFRS 9 ikke har medført vesentlige endringer i regnskapsprinsipper og det er ikke utarbeidet sammenlikningstall. IFRS 16 Leiekontrakter er implementert i med virkning fra 1.1.2023. Standarden har betydning for selskapet ved at leie av kontorlokaler i Jonsvoll er innregnet som brukseiendel med tilhørende leieforpliktelse. Det er ikke utarbeidet sammenlikningstall.

Innregning av inntekter og kostnader

Grunnleggende regnskapsprinsipper legges til grunn slik at inntekter resultatføres når de er opptjent, og utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Beste estimat legges til grunn ved usikkerhet, basert på tilgjengelig informasjon ved balansetidspunktet.

Premieinntekter

Opptjent bruttopremie beregnes som forfalt bruttopremie korrigert for endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie. Forfalt brutto premie omfat-

ter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier omfatter reassurandørenes andel av forfalt brutto premie korrigert for endring gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader omfatter alle erstatningsbeløp som er betalt til forsikringstaker i regnskapsperioden, i tillegg til endring i avsetning for meldte ikke oppgjorte skader (RBNS) og inntrufne med ikke meldte skader (IBNR).

Brutto betalte erstatninger omfatter betalte erstatninger til forsikringstaker inkl. direkte og indirekte skadebehandlingskostnader, med fradrag for mottatte regressinnbetalinger.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter innregnes og måles i samsvar med IFRS 9.

Førstegangsmåling

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Almennelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Alle finansielle instrumenter som ikke inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet, innregnes første gang til virkelig verdi med tillegg av de transaksjonsutgiftene som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen. Finansielle instrumenter i kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet innregnes uten hensyn til transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all, eller tilnærmet all, risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Etterfølgende måling

Frende Skadeforsikring AS har finansielle eiendeler, og disse er klassifiserte i en av følgende målekategorier etter IFRS 9; amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Amortisert kost En finansiell eiendel skal måles til amortisert kost iht IFRS 9 dersom begge følgende betingelser er oppfylt:

- a. Den finansielle eiendelen innehas i en virksomhetsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer.
- b. Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol.

Holde til forfall porteføljen til Frende består utelukkende av obligasjoner der man mottar renter og tilbakebetaling på hovedstolen. Selskapet har en virksomhetsmodell hvor formålet er å oppnå konsistent avkastning og holde obligasjonene til forfall. Etter førstegangsinnregning måles investeringer i kategoriene utlån og fordringer og finansielle forpliktelse som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentes metode. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall

Selskapet beregner tapsavsetning for forventet kredittap etter den generelle metoden. Det beregnes 12 måneders forventet tap ved innregning og etterfølgende beregninger dersom kreditrisiko ikke har økt vesentlig. Dersom forventet tap er ubetydelig er det ikke innregnet i regnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet

Et finansielt instrument klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom det ved førstegangsinnregning er øremerket til dette, eller holdes for omsetning. Selskapet har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til ledelsen og styret.

Instrumentene måles til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen. For en eiendel som skal avhendes, eller en forpliktelse som innehas, settes virkelig verdi til salgskurs.

Finansielle instrumenter innregnet til virkelig verdi i Frende Skadeforsikring AS er i det alt vesentlige instrumenter som er notert i et aktivt marked.

IT systemer og programvare

Kjøpt programvare er balanseført til anskaffelseskost inkludert direkte eksterne kostnader for å sette programvaren klar til bruk. Kjøpt programvare tilpasset virksomheten er klassifisert som immateriell eiendel. Balanseført IT system avskrives fra ferdigstillelsesdato lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av eiendelen faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Vurdering av systemene er gjort mot endringer i økonomiske, teknologiske, og interne rammebetingelser som tilsier at verdi ikke lenger er til stede

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er klassifisert som andre eiendeler i balansen. Driftsmidlene er vurdert til anskaffelseskost og avskrives lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av et driftsmiddel faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Det er i 2022 ikke foretatt nedskrivning av IT systemer.

Eierbenyttet eiendom

Selskapet har to fritidseiendommer på Geilo som brukes som firmahytter. Eiendommene innregnes og måles i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16. Eiendommene er balanseført til anskaffelseskost og avskrives over forventet levetid.

Forsikringsmessige avsetninger

Avsetning for ikke opptjent premie er periodisering av forfalt premie. Avsetningen er relatert til avsetning for ikke opptjent andel av brutto forfalt premie på forsikringskontrakter der forsikringsperioden er påbegynt ved regnskapsårets slutt.

Erstatningsavsetning er avsetning relatert til skadetilfeller som er inntruffet før balansedagen, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR). Erstatningsavsetning inkluderer fremtidige direkte og indirekte skadebehandlingskostnader.

Det foretas individuell skadereservering for alle meldte skader, og avsetningen omfatter forventet utbetaling til forsikringstaker inkl. skadebehandlingskostnader.

Avsetning for inntrufne, ikke meldte skader (IBNR) beregnes ved hjelp av aktuarielle metoder. Generelt baseres beregningene på selskapets skadehistorikk, men grunnet lavt skadetall og kort historikk er

det for enkelte av selskapets produkter også benyttet en premiefaktor knyttet til opptjent premie. Forsikringstekniske avsetninger beregnes av sjefsaktuar. Det benyttes ikke diskontering for erstatningsavsetningene i regnskapet.

Forskjell mellom verdsettelse for solvensformål og verdsettelse i årsregnskapet.

I Solvens II kreves at eiendeler og forpliktelser verdsettes til markedsverdi. Det innebærer at både eiendeler og forpliktelser skal settes til det beløpet man må betale for å overføre forpliktelsene til en annen selvstendig og uavhengig aktør.

På eiendelssiden har dette betydning for følgende poster

- immaterielle eiendeler
- obligasjoner som føres til amortisert kost
- avsetningen til garantiordningen
- størrelsen på reassurandørenes andel av forsikringstekniske avsetninger

Forsikringsforpliktelser i Solvens II-balansen er beregnet til beste estimat av premie- og erstatningsavsetning, i tillegg til risikomargin som reflekterer tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene. Beste estimat på erstatningsforpliktelse er neddiskontert kontantstrøm over forpliktelses levetid, mens beste estimat av premieavsetningen er definert som nåverdien av ikke inntrufne skader, omkostninger og fremtidige premier knyttet til løpende forsikringsavtaler.

Annen opptjent egenkapital

Naturskadefond kan kun benyttes til erstatninger etter naturskader. Til fondet avsettes differansen mellom årets opptjente naturskadepremie og påløpte erstatninger som dekkes av denne ordningen. Avsetning til garantiordningen er avsetning for å dekke ansvar mot sikringsordningen som skal bidra

til å sikre utbetaling av krav som følger av avtale om direkte skadeforsikring. Det maksimale ansvaret utgjør 1,5 % av summen av selskapets opptjente bruttopremie for skadeforsikringsavtaler som omfattes av garantiordningen.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring.

Pensjoner

Selskapet har innskuddspensjon for alle ansatte. Premie kostnadsføres løpende, og selskapet har ingen forpliktelse utover kostnadsført beløp knyttet til innskuddspensjon.

I tillegg har selskapet pensjonsforpliktelse overfor enkelte arbeidstakere via en usikret driftsordning. Pensjonsforpliktelse knyttet til disse ordningene er beregnet i samsvar med IAS19R, ved at nåverdi av beregnede forpliktelser er beregnet med utgangspunkt i tid i ordningen, forventet lønnsvekst og årlig regulering av pensjonsutbetalingene. Diskonteringsrente ved beregning av nåverdien er i samsvar med oppdaterte økonomiske forutsetninger. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik) bokføres over resultatet under andre resultatkomponenter. Periodens netto pensjonskostnad består av årets påløpte pensjonsrettigheter, rentekostnader på pensjonsforpliktelsene samt justering for eventuelle planendringer.

Skatt

Resultatført skattekostnad består av betalbar skatt og årets endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med 25 % av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skatte-

messige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, og bruk av gjeldende regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser. Estimatenes baseres på historiske data, vurdering av egen portefølje, forventninger til fremtiden og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på underliggende forhold. Estimater og tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i estimater innregnes i den perioden estimatene endres. Det vil naturlig være usikkerhet knyttet til slike estimater og endring i forutsetninger vil medføre endring i estimater påfølgende regnskapsår.

Forsikringstekniske avsetninger

Det er knyttet størst usikkerhet til avsetning for skader inntruffet, men ikke rapportert (IBNR). Avsetningen er basert på statistisk modell utarbeidet på grunnlag av erfaringstall og porteføljens utvikling. Det vil være risiko til fastsettelse av estimater beregnet på grunnlag av disse modellene. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler Ved indikasjon på verdifall foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for driftsmidler og immaterielle eiendeler er til stede.

Noter til årsregnskapet

Note 1: Premieinntekter mv.

Beløp i tusen

Forfalt bruttopremie	2 575 053	2 392 356
- Avgitt gjenforsikringspremie	-40 878	-30 534
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-95 206	-67 949
- Endring i gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	5 118	471
<i>Sum premieinntekter for egen regning</i>	<u>2 444 087</u>	<u>2 294 343</u>

Erstatninger

Brutto betalte erstatninger	1 945 836	1 518 445
-Gjenforsikringsandel av betalte erstatninger	-3 553	-14 646
Brutto endringer i erstatningsavsetninger	103 920	-242 472
- Endring i gjenforsikringsandel av brutto erstatninger	-56 110	5 553
<i>Sum erstatningskostnader for egen regning</i>	<u>1 990 093</u>	<u>1 266 879</u>

Note 2: Premieinntekter og erstatningskostnader

Beløp i tusen

	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade- forsikring	Motorvogn- forsikring - trafikk	Motorvogn- forsikring - øvrige	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Sum
Forfalt premie									
Brutto	46 019	62 097	363 939	769 666	1 039 246	48 779	193 259	52 048	2 575 053
Gjenforsikringsandel*	-601	-810	-4 117	-13 638	-16 983	-591	-2 545	-1 591	-40 877
For egen regning	45 417	61 287	359 822	756 028	1 022 263	48 188	190 714	50 457	2 534 175
Opptjent premie									
Brutto	45 291	61 629	352 676	732 336	1 005 688	46 523	186 775	48 929	2 479 847
Gjenforsikringsandel	-570	-775	-4 026	-11 329	-14 819	-531	-2 350	-1 361	-35 760
For egen regning	44 722	60 853	348 650	721 007	990 869	45 992	184 425	47 568	2 444 087
Inntrufne erstatninger									
Brutto erstatningskostnader	14 322	98 437	196 387	645 710	897 879	27 519	131 806	37 694	2 049 755
Gjenforsikringsandel	-1 559	700	700	-3 493	-55 114		12	-210	-59 663
For egen regning	12 763	98 437	197 087	642 218	842 765	27 519	131 818	37 485	1 990 092
Erstatningskostnader i året	33 654	93 752	219 276	644 589	848 126	37 275	140 533	37 838	2 055 044
Brutto avviklingsresultat	-19 332	4 685	-22 890	1 122	49 753	-9 756	-8 727	-144	-5 289

* Selskapet har kun ikke proposjonale gjenforsikring

Note 3: Forsikringstekniske avsetninger

	Forsikring mot inntekts- tap	Yrkesskade- forsikring	Motorvogn- forsikring - trafikk	Motorvogn- forsikring øvrige	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Naturskade- kapital	Sum avsetninger 2023
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	19 066	25 927	168 900	357 473	460 173	20 162	89 353	24 416	22 777	1 188 247
Brutto erstatningsavsetning	78 630	327 062	258 524	181 716	545 215	49 943	36 979	9 663	102 264	1 589 997
Sum brutto forsikringsforpliktelser	97 696	352 989	427 425	539 189	1 005 389	70 104	126 332	34 079	125 041	2 778 244

Note 4-5
Note 4

Beløp i 1000

	Note	31/12/23	31/12/22
Spesifikasjon kostnader			
Salgskostnader			
Provisjoner		175 154	186 394
Reklame og merkekostnader		11 163	8 772
		<u>186 317</u>	<u>195 166</u>
Forsikringsrelaterte adm. Kostnader			
Lønn og sosiale kostnader	10,11	155 988	153 439
Lokalkostnader		3 028	13 564
IT kostnader		58 090	55 788
Honorarer og leide tjenester		24 701	18 926
Diverse kontorkostnader		23 594	23 607
Kostnadsreducerende inntekter		-45 445	-44 911
Administrasjon som kostnadsreduksjon		-3 864	-3 833
		<u>216 092</u>	<u>216 581</u>
Avskrivninger			
Avskrivning maskiner og inventar	12	91	54
Avskrivning IT utstyr	12	1 626	1 457
Avskrivning/ nedskrivning IT systemer	12	14 170	12 977
Avskrivning bygning/fritidseiendom	12	439	439
Avskrivning leierett	13	9 710	
		<u>26 035</u>	<u>14 926</u>
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring			
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring		-4 400	-5 300
		<u>-4 400</u>	<u>-5 300</u>
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		<u>424 044</u>	<u>421 373</u>
Antall ansatte ved årsskiftet		265	244
Antall årsverk ved årsskiftet		233	217
Gjennomsnitt antall årsverk		225	217
Kostnadsført godtgjørelse til revisor (inkl. mva)			
Lovpålagt revisjon		1 195	753
		<u>1 195</u>	<u>753</u>

Note 5
Bundne midler

Pr 31.12.23 hadde selskapet 9 397 (i tusen kr) i bankinnskudd skattetrekk.

Note 6

Beløp i 1000

Klassifisering av finansielle eiendeler i henhold til IFRS 9. Virkelig verdi er fondskurser pr 31.12

Finansielle eiendeler	31/12/23		31/12/22	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	1 108 849	1 067 132	1 132 673	1 079 543
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjefondsandeler	410 945	410 945	431 292	431 292
Obligasjoner/ rentefond	1 530 664	1 530 664	1 662 467	1 662 467
Eiendomsfond	570 549	570 549	712 372	712 372
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	16 660	16 660	8 248	8 248
<i>Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi</i>	<u>2 528 818</u>	<u>2 528 818</u>	<u>2 814 379</u>	<u>2 814 379</u>
Sum finansielle eiendeler	<u>3 637 666</u>	<u>3 595 950</u>	<u>3 947 052</u>	<u>3 893 922</u>

Investeringer som holdes til forfall tilfredsstiller kriterier etter IFRS 9 for å måles til amortisert kost.

I henhold til IFRS 9 skal eiendeler som holdes til forfall kategoriseres innenfor tre trinn avhengig av risiko for tap.

Ved implementering 1.1 er alle eiendeler som holdes til forfall plassert i trinn 1 som er laveste risikoklasse.

I trinn 1 beregnes forventet kredittap med 12 måneders forventet kredittap.

Det har ikke oppstått økning i kredittrisiko i løpet av året og holde til forfall porteføljen plasseres i trinn 1 pr 31.12.

Tapsavetningen som er beregnet for porteføljen er ubetydelig og er ikke innregnet i resultatet.

Forventet kredittap ved innregning 01.01.23

Anleggsportefølje, totalt	Sannsynlighet	ECL		EAD
		Forventet tap (%)	Forventet tap (NOK)	Eksponering
Scenarier				
Lav risiko	20%	0,01%	137	1 136 569
Base case	60%	0,03%	310	1 136 569
Høy risiko	20%	0,05%	541	1 136 569
Forventet			322	

Forventet kredittap pr 31.12.23

Anleggsportefølje, totalt	Sannsynlighet	ECL		EAD
		Forventet tap (%)	Forventet tap (NOK)	Eksponering
Scenarier				
Lav risiko	20%	0,01%	120	1 113 144
Base case	60%	0,03%	286	1 113 144
Høy risiko	20%	0,05%	508	1 113 144
Forventet			297	

Note 6 fortsetter
Aksjefond

Nordea Nordic Small Cap Fund A growth NOK	31 097
Nordea Norwegian Stars Fund I growth	8 677
Nordea 2 - Global Opp. Eq Fd NOK Hed - BI NOK	22 153
Nordea 1 - Emerging Stars Equity Fund BI-NOK	6 218
Nordea 2 - Stable Emerging Mkt Aksjer Etisk BI-NOK	10 385
Nordea Norge Verdi	8 660
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	59 080
Storebrand Global ESG Pluss	27 438
Storebrand Aksje Innland	18 806
DNB Grønt Skifte Norden A	29 949
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	19 403
Alfred Berg Aktiv C	15 273
Genesis Emerging Markets Investment Company	16 666
Alfred Berg Gambak	10 146
AKO Global Long-Only	32 718
Nordea1-Global Climate and Env BI	20 189
SGA Global Equity Growth Fund Class H	25 968
KLP AksjeGlobal Indeks Valuasikret	22 840
T.Rowe Proce Global	18 894
Derivater	6 383
	<u>410 945</u>

Rentefond

DNB Low Carbon Credit	204 392
DNB Global High Grade	49 043
Alfred Berg High Yield	184 390
Norselab	44 409
Danske Invest	9 970
	<u>492 203</u>

Eiendomsfond

DEAS	259 896
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	140 668
Pareto Eiendomsfelleskap	98 375
Union Core Real Estate Fund	71 609
	<u>570 549</u>

Rentepapirer

Rentepapirer til virkelig verdi	1 038 461
Rentepapirer til amortisert kost	1 108 849
	<u>2 147 310</u>

Bank

Plasseringskonto	16 660
------------------	--------

Sum finansielle eiendeler
3 637 666

Note 6 fortsetter
Rentepapirer - fordeling per sektor

Sektor	31/12/23
Stat-/statsgaranterte	1,4 %
Boligkredittforetak	12,1 %
Kommune/fylke	8,0 %
Bank/Finans	39,0 %
Industri	39,6 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - fordeling per ratingskategori

Rating	31/12/23
AAA	16,5 %
AA	25,1 %
A	29,8 %
BBB	18,4 %
BB	0,3 %
B	0,1 %
CCC eller lavere	0,1 %
Ikke ratet	9,7 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - 10 største utstedere

Utsteder	31/12/23
SPAREBANK 1 SR BANK ASA	4,0 %
SPAREBANK 1 OESTLANDET	3,4 %
SPAREBANK 1 SOROST-NORGE	3,1 %
SPAREBANKEN OST	3,0 %
SPAREBANK 1 SMN	2,7 %
ENTRA ASA	2,5 %
NORDEA BANK ABP	2,5 %
DNB BANK ASA	2,4 %
OSLO KOMMUNE	2,3 %
KLP KOMMUNEKREDITT AS	2,3 %
Sum	28,2 %

Verdsettelsesteknikker finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet

Kategori	31.12.2023
I	919 854
II	1 038 415
III	570 549
	2 528 818
I	36%
II	41%
III	23%
	100%

I Kvoterte priser i aktive markeder

II Verdsettelsesteknikker (observerbar input) Kategori omfatter instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte eller indirekte observerbar. Obligasjoner er klassifisert på dette nivå.

III Verdsettelsesteknikker (ikke observerbar input) Eiendomsporteføljen er klassifisert under dette nivå og verdsettes ved direkte avkastningsmetode.

Note 7: Fordringer på forsikringstakere

Fordringer på forsikringstakere		5 471	2 840	5 163	13 474
Ikke forfalt, ikke fakturert forsikringspremie	345 669				345 669
Ikke forfalt, fakturert forsikringspremie	576 711				576 711
Sum fordringer forsikringstakere	922 380	5 471	2 840	5 163	935 853

Premie inntektsføres i henhold til hovedforfall, kunden faktureres i samsvar med betalingsavtale. Ubetalt forsikringspremie > 60 dager går til avgang og avtalen med kunden kanselleres. Det beregnes korttidspremie til kunden for den tiden selskapet i henhold til loven må stå ansvar for avtalen.

Note 8: Riksikostyring

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen for den enkelte forsikringskontrakt består av sannsynligheten for at forsikringstilfellet inntreffer og av usikkerheten i størrelsen på utbetalingen.

Forsikringsrisiko styres gjennom avsetninger for fremtidige forventede erstatninger på eksisterende kontrakter, prising av risikoelementet i forsikringspremien, og gjennom reassuransekontrakter.

I tillegg styres risikoen via retningslinjer i forhold til hvilke type risiki som selskapet aksepterer i sin portefølje.

Finansiell risiko

Frende bærer finansiell risiko knyttet til forvaltningen av selskapets investeringsportefølje. Gjennom behandlingen av selskapets kapitalforvaltningsstrategi fastsetter styret rammene for kapitalforvaltningen, inkludert rammer for den strategiske aktiva allokeringen.

Finansiell risiko deles normalt inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Denne finansielle risikoen styres på aggregert nivå gjennom selskapets kapitalforvaltningsstrategi, og på detaljert nivå gjennom utforming av de enkelte forvaltningsmandater.

Markedsrisiko

Markedsrisiko representerer risiko for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Markedsrisiko omfatter

tre typer risiko; renterisiko, valutarisiko og annen prisrisiko.

Renterisiko representerer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedsrentene. Frende styrer renterisikoen gjennom rammer knyttet til bl.a. porteføljens rentedurasjon. Ved utgangen av 2023 var rentedurasjonen for omløpsporteføljen på 2,5 år.

Valutarisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instrument vil svinge som følge av endringer i valutakurser. Frende sikrer det meste av valutarisikoen i porteføljene. Valutaeksponeringen overvåkes til enhver tid, og det foretas valutasikringstransaksjoner innenfor rammene av selskapets kapitalforvaltningsstrategi.

Annen prisrisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instrument vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Aksjerisikoen håndteres bl.a. gjennom en veldiversifisert portefølje av noterte verdipapirer både ift geografi og sektorer.

Kredittrisiko

Kredittrisiko omfatter risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører selskapet et finansielt tap ved ikke å kunne innfri en forpliktelse. Kredittrisikoen styres gjennom flere virkemidler som bl.a. rammer knyttet til renteporteføljenes kreditt-durasjon, øvre grenser for eksponering mot navngitte motparter, rammer knyttet til motpartenes rating, samt krav til diversifisering av porteføljen.

Note 8 fortsetter – note 9

Frende foretar minst årlig, sammen med hovedforvalter, en dypere gjennomgang av de enkelte utstederne. Hver enkelt utsteder blir gjennom dette analysert og klassifisert. Rammene for eksponering mot hver enkelt motpart vurderes så på bakgrunn av denne gjennomgang.

Frende sine direkteide rentepapirer og globale rentefond består av investeringer der motparten betraktes som investment grade. Ut over dette har Frende ved utgangen av 2023 omlag 9,2 % av den samlede renteporteføljen plassert i fond med investering i nordiske høyrente obligasjoner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift.

Frende følger likviditetsutviklingen på daglig basis, og har gode prosesser for å sørge for at selskapet til enhver tid har nok likviditet tilgjengelig til å møte sine forpliktelser. Frende sin investeringsportefølje består utelukkende av likvide papirer og fondsplas-seringer som vil realiseres ved et likviditetsbehov.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal være tilgjengelig likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall.

Sensitivitet finansielle eiendeler - effekt på markedsverdi

	31/12/23	31/12/22
10% fall i kurs aksjefond	-40 168	-42 685
1%-poeng stigning i rentenivå	-37 679	-37 943

Skatteeffekt er ikke hensyntatt i oppstillingen.

Note 9 Ansvarlig lånekapital

Verdipapirnummer	Ticker	Fra Dato	Forfallsdato	Kupong rente	Utestående
NO0013036848	FRSK01 PRO	17.10.2023	17.01.2054	7,85%	425 000

Obligasjonsrenten fastsettes som 3 måned NIBOR +margin. Obligasjonene er uten avdrag.
Formål med obligasjonene er at de skal kvalifisere som basiskapital

Note 10: Ytelser til ledende personer

Beløp i tusen	Opptjente pensjonsrettigheter-innbetalt			
	Lønn	innskuddspensjon	Bonus	Andre godtgjørelser
Selskapsledelse				
Konsernsjef (formelt ansatt i Frende Holding)	2 758	1 410	175	280
Andre ledende ansatte				
Konserndirektør salg og marked**	1 788	508	121	246
Direktør etablering og forvaltning**	1 595	408	107	245
Konserndirektør produkt og IT*	1 930	562	125	252
Finansdirektør*	1 595	353	111	235
Oppgjørsgjeldende*	1 538	329	101	258
Juridisk direktør/ HR- direktør**	1 478	310	99	235

* Formelt ansatt i Frende Skade

**Formelt ansatt i Frende Liv

Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring (Frende Forsikring) har felles ledergruppe. Konsernsjef er formelt ansatt i Frende Holding.

Vedrørende pensjonsytelser vises til note 10.

Konsernsjef og overnevnte ledende ansatte har avtale om 12 måneders etterlønn ut over oppsigelsestiden på 6 måneder ved oppsigelse fra selskapets side.

	Honorar mottatt fra selskapet	Honorar mottatt i morselskap	Honorar mottatt fra søsterselskap
Styret			
Vegar Styve, styrets leder	24		24
Geir Bergskaug	19	188	
Eva Klepsland Drageset	39		
Bjørn-Erik Gjerde, ansattrepresentant	19	188	

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser til ledende ansatte fra Frende Skadeforsikring AS eller andre selskaper i konsernet.

Medlemmer av konsernets Risiko og Revisjonsutvalg har mottatt 27,35 (i tusen kroner) i honorar i 2023.

Medlemmer har i 2023 vært Jan Erik Kjerpeseth, Geir Bergskaug og Heidi Nag Flikka.

Note 11: Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser Frende Skadeforsikring AS
Beløp i tusen

Selskapet har pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere og utbetaler førtidspensjon fra 65 til 67 år, samt alderspensjon for lønn over 12G.

Selskapet har også driftsavtale med tidligere administrerende direktør og utbetaler førtidspensjon fra 62 til 67 år samt alderspensjon for lønn over 12G. Disse ordningene er usikrede og dekkes over selskapets drift. Den usikrede driftsordningen omfatter 6 personer.

Alle pensjonsordningene er behandlet etter IAS 19R Employee benefits. Det vil si at estimatavvik umiddelbart amortiseres og føres mot utvidet resultat. Aktuarberegningene er utført av aktuarer i NIP.

Selskapet har innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. Per 31.12.2023 hadde selskapet 265 ansatte. Det er betalt totalt 14 704 (i tusen kroner) i innskuddspremie for 2023.

	31/12/23	31/12/22
Netto pensjonskostnad		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 177	1 205
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	399	266
Periodisert arbeidsgiveravgift	222	207
Finansskatt	79	74
Netto pensjonskostnad	<u>1 876</u>	<u>1 752</u>

Beregnet pensjonsforpliktelse usikrede ordninger

Pensjonsforpliktelse 01.01	17 128	16 880
Resultatført pensjonskostnad	1 876	1 752
Estimatavvik ført mot utvidet resultat	-134	-1 129
Vedr. pensjon over drift	2 605	375
Netto pensjonsforpliktelse balanseført	<u>16 265</u>	<u>17 128</u>

Økonomiske forutsetninger:

	31/12/23	31/12/22
Diskonteringsrente	3,10%	3,00%
Årlig lønnsvekst	3,50%	3,00%
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	0%/1,8,0%	0%/2,0%
Årlig økning i G	3,25%	2,50%
Forventet avkastning på fondsmidler	3,10%	3,00%

Aktuarielle forutsetninger:

Frivillig avgang medlemmer	0-8%	0-8%
Uttakstilbøyighet AFP/ Førtidspensjonsavtale	i.a.	i.a.
Lineær opptjening		

Bransjens tariffgrunnlag utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNO)	K2013/KU	K2013/KU
--	----------	----------

Note 12-13
Note 12

Beløp i 1000

Anlegg og utstyr

	Eiendom	IT utstyr	IT system	Kontorinventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2023	8 754	5 535	62 369	321	76 979
Tilgang		1 460	24 321	1 968	27 749
Akkumulerte avskrivninger	2 571	4 289	47 985	145	54 990
Bokført verdi 31.12.2023	6 183	2 706	38 705	2 145	49 739
Årets avskrivning	439	1 621	14 174	91	16 326
Økonomisk levetid	20 år	3 år	5 år	5 år	
Lineær avskrivningssats	5%	33%	20%	20%	

Note 13

Beløp i 1000

Skattekostnad
Årets skattekostnad fordeler seg på:

	31/12/23	31/12/22
Endring utsatt skatt	-5 129	-32 541
Betalbar skatt i årets totalresultat	29 882	176 063
Korreksjon tidligere år	-443	-145
Sum skattekostnad	24 310	143 377

Beregning av årets skattegrunnlag:

Totalresultat før skatt	167 996	512 494
Permanente forskjeller		
Ikke fradragsberettigete kostnader	1 233	1 410
Realisert/ urealisert under fritaksmetoden	-70 217	60 186
Endring midlertidige forskjeller	20 515	130 162
Grunnlag betalbar skatt	119 527	704 252

Betalbar skatt i balansen

Betalbar skatt i skattekostnaden	29 882	176 063
Skattevirkning av konsernbidrag	-6 900	-9 271
Betalbar skatt i balansen	22 982	166 792

Utsatt skattefordel vedrører følgende midlertidige fordeler

	31.12.2023	Endring	31.12.2022
Varige driftsmidler	-4 349	-217	-4 566
Leieforpliktelse	-69 976	-7 702	-77 679
Leie eiendel regnskap	67 969	9 710	77 679
Pensjonsforpliktelser	-16 265	-863	-17 128
Urealisert verdiendring finansielle eiendeler	7 655	-891	6 764
Avsetning tap på fordring	-4 000	-	-4 000
Sikkerhetsavsetning	81 914	20 479	102 393
	62 947	20 515	83 462
Utsatt skatt	15 737	-5 129	20 865
Utsatt skatt i balansen	15 737	-5 129	20 865
Anvendt skattesats	25%		25%

Effektiv skattesats fremkommer som følger

	31.12.2023	31.12.2022
Resultat før skattekostnad	167 996	512 494
Beregnet skattekostnad basert på nominell sats	41 999	128 123
Skatteeffekt av permanente forskjeller	-17 246	15 399
Skatteeffekt av korreksjon ligning	-443	-145
Skattekostnad	24 310	143 377

Note 14: Leiekontrakter

Beløp i 1000

IFRS 16 Leiekontrakter er implementert med virkning fra 1. januar 2023. Sammenlikningstill er ikke omarbeidet. Standarden innebærer at leierettigheter skal balanseføres som en rett til å bruke en eiendel med en tilhørende forpliktelse. Forpliktelsen estimeres til nåverdien av fremtidige leiebetalinger i leieperioden. Nåverdien av forpliktelsen er beregnet med marginal lånerente. Ved innregning måles eiendelen til anskaffelseskost som tilsvarer forpliktelsen.

Selskapets leie av kontorlokale i Jonsvoll er balanseført ved innregning. Leierett eiendom er innregnet i balansen på egen linje under andre eiendeler. Nåverdien av forpliktelsen er beregnet med marginal lånerente.

Frende har leieavtale knyttet til hovedkontoret i Jonsvollkvartalet i Bergen.

Rentesats benyttet ved neddiskontering av leieforpliktelsen er 7%. Rentesatsen gjenspeiler selskapets marginale innlånsrente ansvarlig lånegjeld på implementeringstidspunktet

	2023
Leierettighet	
Inngående balanse/ implementering 01.01	77 679
Endringer som følge av KPI justert leie	-
Nye kontrakter	-
Avskrivning	9 710
Andre endringer	
Utgående balanse 31.12	<u>67 969</u>
Leieforpliktelse	
Inngående balanse/ implementering 01.01	77 679
Endringer som følge av KPI justert leie	-
Nye kontrakter	
Betaling av hovedstol	13 140
Kapitaliserte renter	5 438
Andre endringer	-
Utgående balanse 31.12	<u>69 976</u>
Forfallsstruktur på leieforpliktelse (udiskontert)	
Mindre enn 3 år	26 088
3-5 år	39 133
Mer enn 5 år	39 133
Sum udiskontert leieforpliktelse	<u>104 353</u>
Resultatposter	
Avskrivning bruksretteeiendel	9 710
Rentekostnader leieforpliktelse	5 438

Note 15–18:
Note 15

Beløp i 1000

Andre forpliktelser	31/12/23	31/12/22
Leverandørgjeld	15 098	6 967
Forskuddstrekk	9 310	7 175
Skyldig arbeidsgiveravgift/ finansskatt	7 872	5 834
Andre forpliktelser	35 784	33 077
Gjeld trafikksikringsavgift	159 643	155 165
	<u>227 707</u>	<u>208 217</u>

Note 16

Beløp i 1000

Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	31/12/23	31/12/22
Påløpte renter	6 765	
Påløpt arbeidsgiveravgift/ finansskatt	3 665	3 197
Feriepenger	19 128	16 607
Avsatt bonus	1 527	10 140
Skyldig provisjon	19 005	30 378
Avsetninger for andre forpliktelser	7 668	6 988
	<u>57 757</u>	<u>67 310</u>

Note 17

beløp i 1000

Aksjonærer

Aksjekapitalen på kr 600 000 (i tusen kroner) består av 5 000 000 aksjer á kr. 120.
 Frende Holding AS eier 100% av aksjene i Frende Skadeforsikring AS pr. 31.12.2022.
 Alle aksjene har lik stemmerett.
 Konsernregnskap for Frende Holding konsern er tilgjengelig på frende.no

Resultat per aksje (i tusen kroner)

	31/12/23	31/12/22
Totalresultat	143 686	369 116
Antall aksjer	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>
Resultat per aksje (kroner)	<u>28,74</u>	<u>73,82</u>

Frende Holding AS eier 100 % av aksjene i selskapet.

Antall aksjer 01.01	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>
Antall aksjer 31.12	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>

Note 18

beløp i 1000

Transaksjoner med nærstående parter

Alle selskaper i Frende konsernet, styremedlemmer og ledende ansatte ansees som nærstående parter for Frende Skadeforsikring AS.
 Transaksjoner mellom Frende Skadeforsikring AS og nærstående parter skjer til vanlige forretningsmessige forhold.
 Frende Skadeforsikring AS har distribusjonsavtale med alle eiere av morselskapet Frende Holding AS og betaler provisjoner i henhold til avtaler.
 Det er i 2023 kostnadsført MNOK 181 i provisjoner til eierbanker.

Konsernmellomværende	31/12/23	31/12/22
Gjeld til Frende Holding	117 305	89 705
Avsatt utbytte til Frende Holding AS	110 000	362 000

Note 19: Kapitalkrav

Beløp i 1000

Kapitalkrav

I Solvens II balansen verdsettes eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi.

Forsikringsforpliktelser i Solvens II balansen er beregnet til beste estimat av premie og erstatningsavsetning, i tillegg til en risikomargin som reflekterer tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene. Beste estimat på erstatningsforpliktelse er neddiskontert kontantstrøm over forpliktelsens levetid, mens beste estimat av premieavsetningen er definert som nåverdien av ikke inntrufne skader og fremtidige omkostninger knyttet til løpende forsikringsavtaler. I disse beregningene inngår blant annet antagelser om fremtidige skadeprosenter, kostnadsprosenter og avgangsprosenter.

Forsikringsforpliktelser i regnskapsbalansen er ikke opptjent premie som følge av periodisering av forfalt premie etter pro rata prinsippet, samt nominell erstatningsavsetning tilsvarende skadetilfeller inntruffet, men ikke oppgjort på balansetidspunktet.

	Solvens II balanse 31.12.2023	Solvens II balanse 31.12.2022
Sum eiendeler solvens II balansen	3 803 362	3 981 407
Beste estimat inkl risikomargin forsikringsforpliktelser forpliktelser	1 741 785	1 526 793
Utsatt skatt forpliktelser	53 218	70 382
Andre forpliktelser	879 508	624 676
Sum gjeld solvens II balansen	<u>2 674 511</u>	<u>2 221 851</u>
Fradrag for forventet utbytte/konsernbidrag	137 600	362 000
Basiskapital 1	991 251	1 296 352
Tellende del av ansvarlig lån	425 000	
Naturskadefond	-	101 204
Basiskapital 2	425 000	101 204
Ansvarlig kapital under Solvens II	1 416 251	1 397 556
	Solvenskapitalkrav	Solvenskapitalkrav
Operasjonell risiko	74 396	69 733
Markedsrisiko	410 761	492 249
Motpartsrisiko	27 182	18 492
Forsikringsrisiko	812 424	749 614
Diversifiseringseffekter	-331 299	-333 735
Risikoreduserende effekter av utsatt skatt	-53 218	-70 382
Kapitalkrav	<u>940 246</u>	<u>925 971</u>
Solvensmargin	151%	151%
Minstekapitalkrav	359 172	329 929
Margin minstekrav	334%	413%

Note 20: Nøkkeltall til regnskap

	<i>Definisjon</i>	31/12/23	31/12/22
Skade % brutto	Brutto erstatningskostnader i prosent av brutto opptjent premie	82,7 %	54,9 %
Skade % e/r	Netto erstatningskostnader i prosent av netto opptjent premie	81,4 %	55,2 %
Kostnadsandel	Driftskostnader i prosent av opptjent premie for egen regning	17,3 %	18,3 %
Combined ratio	Summen av kostnadsandel og skadeprosent egenregning	98,8 %	73,5 %

Til generalforsamlingen i Frende Skadeforsikring AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Frende Skadeforsikring AS som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Frende Skadeforsikring AS sammenhengende i 1 år fra valget på generalforsamlingen den 14. juni 2023 for regnskapsåret 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Erstatningsavsetninger

Det vises til note Regnskapsprinsipper, avsnitt Forsikringsmessige avsetninger og avsnitt Bruk av estimater, note 3 Forsikringstekniske avsetninger og note 8 Risikostyring.

<i>Beskrivelse av forholdet</i>	<i>Vår revisjonsmessige tilnærming</i>
<p>Erstatningsavsetningene for hendelser som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke er meldt, er et estimat på fremtidig betaling av erstatningskrav som det er knyttet stor usikkerhet til. Avsetningens størrelse er også betydelig.</p> <p>Usikkerhet i fastsettelsen av erstatningsavsetninger knytter seg til følgende faktorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bruk av statistiske og aktuarielle metoder og modeller ved beregning av erstatningsavsetninger • skjønsmessige vurderinger ved valg av forutsetninger og data til å utlede forutsetninger, slik som erstatningsprosent (skadeomfang) og meldemønster (tid fra skade oppstår til denne blir meldt) • estimeringsusikkerhet som skyldes bruk av historiske erfaringstall til å predikere fremtidige utbetalinger <p>Vi har følgelig vurdert erstatningsavsetninger som et sentralt forhold ved revisjonen.</p>	<p>Selskapet har etablert kontrollaktiviteter knyttet til målingen av erstatningsavsetningene. Vi har vurdert utformingen av et utvalg av kontrollaktivitetene som er rettet mot fastsettelsen av statistiske og aktuarielle metoder og modeller. Vi har også vurdert utformingen av enkelte kontroller som er rettet mot forutsetningene som benyttes i beregningene.</p> <p>For å utfordre ledelsen på anvendte statistiske og aktuarielle metoder, modeller og forutsetninger har revisjonsteamet, som også inkluderer aktuarer, blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vurdert om de er anvendt konsistent, og om de er hensiktsmessige innenfor rammeverket for finansiell rapportering; • sammenlignet dem mot bransjestandarder og påsett at de er i tråd med regulatoriske krav der det er aktuelt; • for et utvalg av forsikringsprodukter kontrollert at disse er anvendt konsistent innenfor de ulike forsikringsproduktene, samt kontrollert matematisk nøyaktighet av beregningene; • vurdert relevansen og påliteligheten av disse, og for et utvalg av forsikringsprodukter testet informasjonen/data som inngår i de aktuarielle metodene/modellene mot fagsystemet; og • foretatt egne etterberegninger av et utvalg av forsikringsprodukter. Der hvor det er vesentlige forskjeller mellom ledelsens og våre beregninger har vi gjort ytterligere undersøkelser. <p>Vi har også vurdert om noteopplysninger er tilstrekkelige.</p>

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold

ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Bergen, 10. april 2024

KPMG AS

Anfinn Fardal
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Fardal, Anfinn Bøthun

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: no_bankid:9578-5992-4-3044839

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-04-10 18:52:59 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>